

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1606. usque ad annum 1610

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1776

VD18 90118820

§. 96. Polonorum Protestantium tumultus adversus Sigismundum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67222](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67222)

Sæc. XVII. que huic Synodo finis die nona Mensis
 A. C. 1607. Julii imponebatur, ejus vero decreta
 summo Pontifice recognita ac confirma-
 mata fuere anno sequenti die vigesima
 octava Aprilis. Eodem hoc anno Ber-
 nardus Macicvoifckius Petricoviæ in
 Polonia adversus Socinianos, qui etiam
 Arianorum & Ebionitarum hæresibus
 polluti erant, Synodum celebrabat.

§. XCVI.

*Polonorum Protestantium tumultus
 adversus Sigismundum.*

*Thuan. l. 13.
 Merc. Gal-
 lobelg. t. 8.
 lib. 30.* **M**ulta hoc anno inter Protestantes tu-
 multuarie ac seditiose acta sunt in
 Polonia; cum enim comitia Varsoviam
 indicta differri cernerent, Ratzivilio &
 Statniskio Ductoribus, Prostovici armati
 Nobilium comitia, quæ ab ipsis *Roc-
 cosch* nominari solent, instituunt, ac
 conducto milite Sigismundum Regem
 suum non alio ex fine, nisi quod Ce-
 tholicus esset, exauctorare decernunt.
 Id ubi Rex animadvertit, de exercitu
 lectissimo sibi prospexit, tum Craco-
 viam, cui Roccofani inhiabant, anno-
 na validoque præsidio tempestive com-
 munivit. ac postea Nobilibus edixit,
 ut ad decimam sextam Junii diem Var-
 soviæ adessent, de remediis, quibus
 turbæ omnes sedarentur, deliberaturi.

Atta-

Attamen rebelles isti Nobiles sectæ suæ *Sæc. XVII.*
 libertatem armis tueri, & Catholicos *A. C. 1607.*
 junctis viribus opprimere intenti, præ-
 primis inter se sanxere, quod comitia
 a Rege indicta non sint legitima, nec
 decretis ibidem condendis parendum:
 e contrario autem eorum conventus
 summa prudentia, omnique jure con-
 tinuetur: foedus quoque Religionis suæ
 caussa initum invitis Ecclesiasticis sta-
 biliendum, eorumque bona sint diri-
 pienda, ita ut pars aliqua inter Nobiles
 sit distribuenda, Ecclesiastici vero ad
 statum profanum revocandi: Ut autem
 seditionem suam querelis specietenus
 æquis honestare valerent, scriptum quod-
 dam congregatis Proceribus exhibue-
 runt, in quo omnium malorum scaturi-
 ginem ex Concilii Tridentini execu-
 tione, atque executionis modo proma-
 nasse dictitarunt, adversus Jesuitas, ho-
 minum genus hæreticis ubique infe-
 stum, vehementer questi, eo quod in
 hujus Synodi executione primas sibi
 arrogarint, & impedimenta executioni
 objecta, removerint, simulque Institu-
 tum Monarchicum liberæ Reipublicæ
 inimicum atque adversum, libertati-
 que Polonicæ formidandum profitean-
 tur, atque affectata comitate, & ac-
 commodatitia sua Theologia Procerum
 animos ita captivent, ut toti in Polonia
Hist. Eccles. Tom. LIV. R esse,

Sæc. XVII. esse, omniaque posse glorientur, ac
A. C. 1607. postremo Regum voluntatem pro arbi-
 trario suo circumagere soleant, infausti
 plerumque successu. Ceterum, prole-
 quebatur scripti hujus Auctor, non est
 quod quis Catholicæ Religioni metuentem
 interitum eam in Polonia putet, sed
 gravius aliquid in Jesuitas statuatur
 quippe Romano-Catholica Religio tam
 longo tempore in orbe & in Polonia flo-
 ruit, antequam primus Jesuita in ter-
 ris natus est. Christus & Apostoli non
 Jesuitas, sed Episcopos, Doctores &c.
 instituit: nec principalis eorum Institutio
 finis est Religionis sed Aulæ cura, &
 testantur Viri doctissimi, quod Jesuitas
 Catholicæ Religioni in Europa magis
 obstiterint, quam ut eam promoverint.
 . . . . Quod si quis objiciat, quod Res-
 publica ob Juventutis institutionem eo-
 rum opera carere non possit: hoc
 nimis vile pretium est æstimandum pro
 patria libertate, quam pro opera ista li-
 citantur, cum aliunde magis commo-
 de quam a Jesuitis eruditæ institutionis
 fructus haberi queant. Dicent alii
 Jesuitas esse bonos Politicos, in rebus
 arduis expediendis dexteritate conspic-
 tuos: ast Polonicum Regnum Aulicos
 Politicos, Ecclesia vero Religiosos pios
 & doctos non Politicos exoptat, imo ipso-
 rum dexteritas inter justissimas me-
 tuam

tuum causas a Polonis referri deberet, Sæc. XVII.
 eorum enim dexteritate amissa Suevia, A. C. 1607.

afflicta Francia &c. Ex his ita con-
 cluserat Author: opera igitur danda est,
 ut Jesuitæ extra Regnum abigantur:
 nec audiendi sunt, qui non innocentes
 sed duntaxat noxios, non ex integro
 Regno sed solum ex Aula vel ejicien-
 dos vel saltem ad arctiora Monachorum
 claustra detrudendos censent; nam nec
 causa nec culpa eorum ita dividi & se-
 parari potest, ut alter altero mitius
 aut durius habeatur, cum totum cor-
 pus, omniaque membra ad unum sco-
 pum ferantur: quid autem aulam vel
 nobiliores civitates ab hac peste libera-
 re juvabit, si impune in ceteros graf-
 sari eis licebit? nullus quoque ad ejus-
 modi monasteria recedet; nam omnia
 potius turbaturi forent, quam ut existi-
 mationis, qua se super reliquos Ordi-
 nes Religiosos, universumque Clerum
 eminere credunt, vel minimam jactu-
 ram subeant: non ergo solum ex uni-
 verso Poloniæ Regno sunt expellendi,
 sed & reditu prohibendi, quod fieri po-
 terit, si eorum bona ad publicam Regni
 & Nobilitatis commoditatem, ad con-
 stituendos doctos Professores, vel eri-
 gendam novam Academiam, Scholas
 vel Nosocomia convertantur. Præterea
 sub infamia aut severiori aliqua poena

R 2

caven-

Sæc. XVII. cavendum esset, ne quis de eorum re-
A. C. 1607. vocatione agere audeat, nec juvenes
 ad eorum scholas mittantur.

Hæc pluraque alia invidiose in So-
 cietatem in hoc conventu proposita non
 sine magna verborum contentione agi-
 tata fuere, tandem vero post longa
 altercationes inter Nobiles conventum
 est: ut Jesuitæ non Regno prorsus eji-
 cerentur, sed intra scholas coerciti, ju-
 ventutis institutioni, in qua utilem ope-
 ram navare tunc videbantur, deinceps
 vacarent, atque unus duntaxat in Aula
 retineretur, qui Regi a confessionibus
 esset.

§. XCVII.

*Protestantium exercitus a Regis ma-
 gna clade affectus.*

Thuan. & Merc. Belg. tom. 8. l. 38. Jamjam Mensis Majus instabat, & Re-
 gni Ordines Varsoviæ ad comitia
 undique conveniebant: Eo contenderunt
 quoque Roccosani vel Regem suum op-
 pressuri, vel ab eo, quicquid voluerunt
 metu extorsuri: Hoc animo cum omni-
 bus copiis prope Varsoviæ die decima
 septima Maji castra metantur, ex-
 panso majori vexillo, cui hæc verba in-
 scripta legebantur: *Aut Deo & patriæ
 libere victuri, aut in libertate morituri.*
 Ita nempe nulla Sectariorum rebellio,
 quæ non pietatis ac Religionis obtenta

tege